

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

CAP 2027

Luomu sitoumukset- hakeminen ja muutokset

Kari Alatalo & Aki Yli-Mannila
Keski-Suomen ELY-keskus 27.3.2023

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus 2023

- Oma erillinen tukijärjestelmä
- Ei vaadita ympäristösitoumusta
 - Huom. luomusitoumus vain korvauskelpoisille lohkoille
- Viisivuotinen sitoumus
 - Kasvintuotannon sitoumus
 - Eläintuotannon sitoumus
 - Avomaanvihannestuotannon sitoumus
 - Huom. osittainen sitoumus

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus 2023 - muutoksia, myyntikasvivaatimus 1/2

- Myyntikasvivaatimus
 - Tuotettava vuosittain vähintään 30% SIIRTYMÄVAIHEEN ohittaneesta sitoumusosalasta (ei keski-arvoa)
 - Myyntikasveiksi ei lueta:
 - Seoskasvustot
 - Ennen tuleentumista korjattuja viljoja tai palkoviljoja
 - Vaatimus koskee myös kotieläintiloja joilla paljon p-alaa suhteessa eläinmäärään (alle 50% sadosta oman karjan rehuksi)
 - Avomaan vihannesten viljelyssä oleva ala kerryttää myyntikasvien määrää kaksinkertaisesti.
 - Listaus myyntikasveista löytyy Vna 80/2023 liitteenä

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus 2023 - muutoksia, myyntikasvivaatimus 2/2

- Myyntikasvivaatimuksen ei tarvitse täyttyä, jos
 - tilalla on luomukotieläintuotannon sitoumus ja tilan sitoumusalasta käytetään vähintään 50 % oman karjan rehun tuotantoon
- TAI
- tila on tehnyt yhteistyösopimuksen rehun tuotannosta luomukotieläintuotannon sitoumuksen tehneen tilan kanssa ja yli 50 % sitoumusalasta tuotetaan rehua yhteistyötilalle
 - Kirjallinen sopimus, jossa perusteltava vastaanottavan tilan rehuntarve sopimukseen määritetylle rehunmäärälle

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus 2023 - muutoksia, koulutusvaatimus

- Uusi koulutusvaatimus
 - Hakijan on suoritettava yhden päivän pituinen luonnonmukaisen tuotannon tuotantoehtoja, sitoumusehtoja ja viljelyä koskeva koulutus
TAI
 - hyödynnettävä Neuvo-järjestelmän mukaista luomuneuvontaa vähintään kolme tuntia
- Suoritettava sitoumuskauden aikana (huom. koskee myös vanhoja sitoumuksia)

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus 2023 - muutoksia, eläintuotannon sitoumus

- Eläintuotannon sitoumus
 - Hakijalla oltava luonnonmukaisesti kasvatettuja tuotantoeläimiä keskimäärin vähintään 5 eläinyksikköä (ey) jokaisena sitoumusvuonna
 - Ennen 0,3ey/ sitoumushehtaari oli täytyttävä
 - Korvausta maksetaan niin monelle sitoumuksella olevalle hehtaarille kun 0,5ey/ha täyttyy
 - Esim. Tilalla 20ey ja 100ha peltoa sitoumuksella
 - $20/40 = 0,5$
- korotusta maksetaan 40 hehtaarille ja lopuille 60 hehtaarille pelkkä kasvipuolen tuki

Sitoumuksen yleiset edellytykset 1/2

- Hakijan on
 - Oltava vähintään 18 vuotias aktiiviviljelijä
 - Kuuluttava luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään koko sitoumuskauden ajan ja noudatettava tuotantoehtoja
 - Uudet luomutilat viimeistään 30.04.2023
 - Sitoumuksen vähimmäisala
 - 5 ha korvauskelpoista peltoa tai
 - Puutarhakasvien viljelyssä vähintään 1 ha korvauskelpoista peltoa

Sitoumuksen yleiset edellytykset 2/2

- Koulutusvaatimus
 - 5 pv kasvituotanto + 2 pv eläintuotanto
(+ sitoumuskauden aikana lisäpv/neuvonta)
 - Koulutus oltava voimassa sitoumuksen alkaessa
 - 30.04.2023 mennessä
 - Jos kyseessä vanha luomutoimija – luomusitoumus 2015-2022
 - Koulutusvaatimus täyttyy

Kasvintuotanto - lohkojen siirtäminen luonnonmukaiseen tuotantoon

- Luomuviljely on aloitettava sitoumuksen ensimmäisenä vuonna
 - Vähintään 5 hehtaarin korvauskelpoisella alalla
TAI
 - Puutarhakasvien viljelyssä ja avomaan vihannesten viljelyssä vähintään 1 hehtaarin korvauskelpoisella peltoalalla
- Toisena sitoumusvuonna kaikkien lohkojen on oltava luomutuotannossa
 - Lohkolla on noudatettava luonnonmukaisen tuotannon ehtoja sen sitoumusvuoden kasvukauden alusta lähtien, jolloin lohko lisätään sitoumukselle

Kasvintuotanto - sitoumuslohkot

- Luomusitoumus annettava kaikesta hallinnassa olevasta korvauskelpoisesta alasta lukuun ottamatta sellaista pysyvää nurmea olevaa alaa, joka ei ole maankäyttömuodoltaan peltoa
- Luomusitoumuksen ulkopuolelle voi kuitenkin jättää lohkot
 - Joilla myyntikasvillistalla lueteltujen myyntikasvien tuottaminen on vaikeaa
 - Joilla viljelykiertoa ei voida noudattaa
 - Jotka poistetaan maatalouskäytöstä sitoumuskauden aikana
- HUOM. Myös sitoumuksen ulkopuolelle jätettyjä aloja on viljeltävä tuotantoehtojen mukaisesti (kaikki lohkot luomuvalvonnan piirissä)

Kasvintuotanto – poikkeukset sitoumusaloissa

- Sitoumusta ei voi antaa:
 - Alasta, jolla viljellään ruokohelpeä energiatuotantotarkoitukseen tai kasvualustaksi sopimustuotantona
 - Kosteaviljelyalasta eli maatalousmaasta, jolla pohjaveden pintaa nostetaan säätösalaajituksen tai muilla teknisillä ratkaisulla, ja jolla on tarkoitus tuottaa maataloustuotteita
 - Alasta, joka on yhteiskäytössä tavanomaisen tilan kanssa
- Kasvihuonetuotanto
 - Maatilalla voi olla muuta kuin luonnonmukaista tuotantoa kasvihuonetuotannossa, jos kasvihuoneissa viljellään eri kasvilajeja tai -lajikkeita kuin avomaalla ja tuotanto on järjestetty tuotantoyksiköihin luomuasetuksen mukaisesti eikä ala kuulu luomusitoumukseen

Osittainen sitoumus, avomaan vihannekset

- Kasvintuotannon sitoumuksen voi tehdä osasta tilan korvauskelpoisista peruslohkoista, kun sitoumusalalla viljellään
 - Vuosittain avomaanvihanneksia vähintään 1 hehtaarin alalla
- Myyntikasvivaatimus koskee myös avomaan vihanneksien perusteella tehtyä osittaista sitoumusta
 - Avomaan vihannesten viljelyssä oleva ala kerryttää myyntikasvien määrää kaksinkertaisesti
- Listaus avomaan vihanneksista löytyy Vna 80/2023 [liitteenä](#)

Kotieläintuotannon sitoumus

- Kotieläintuotannon sitoumus edellyttää aina myös kasvintuotannon sitoumusta
- Oltava keskimäärin vähintään 5ey joka sitoumusvuosi
 - Kalenterivuosi tai 1.5-31.12 ensimmäinen vuosi
- Sitoumusta hakiessa ilmoitetaan eläinlajit (valvonnassa kys. eläinlaji)
 - Eläinlajit, joista hakija voi tehdä sitoumuksen:
 - Naudat: lypsylehmät, emolehmät, muut naudat
 - Lampaat ja vuohet
 - Siat: emakot, lihasiat, karjut
 - Siipikarja: kanat ja kukot, broilerit, kalkkunat, hanhet, ankat ja kyseisen siipikarjan emolinnut.

Kotieläintuotannon sitoumus

- Tilalla voi olla myös tavanomaisesti tuotettuja eläimiä, jos eläimet ovat eri eläinlajeja kuin luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa olevat eläimet
- Eläinlajeja voi vaihtaa tai lisätä sitoumuskauden aikana
 - Valvonnassa eläinlajin vaihdos -> uusi alkutarkastus
- Jos eläinyksikkövaatimus (5 ey) ei sitoumusvuonna täyty korvausta maksetaan vain kasvintuotannosta
 - Sitoumuksesta kasvintuotannon sitoumus

Vuosina 2020, -21 ja -22 tehdyt sitoumukset

- Jos viljelijällä on keväällä 2023 voimassa oleva vuonna 2020 tai 2021 tai 2022 tehty luomusitoumus, viljelijä voi
 - luopua sitoumuksesta ilman takaisinperintää ja hakea uutta uuden kauden mukaista viisivuotista luomusitoumusta. Hakemalla uutta sitoumusta viljelijä varmistaa, että saa sitoumuksen koko kaudeksi ja jatkovuosiksi

TAI

- mukauttaa eli pitää vanhan sitoumuksen voimassa alkuperäisen sitoumuskauden loppuun saakka. Mukautettuja sitoumuksia koskevat vuodesta 2023 alkaen uudet sitoumusehdot, lainsäädäntö ja vähimmäisvaatimukset.

TAI

- luopua sitoumuksesta ilman takaisinperintää
- ELY-keskus lähettänyt kyselyn sähköpostitse – vastaukset 15.04 -23

Luonnonmukaisen tuotannon korvaus

- Kasvintuotanto 160€/ha
- Kotieläintuotanto 160€/ha + 130€/ha
- Avomaan vihannekset 590€/ha
- Korvausta ei makseta
 - puuvartisten energiakasvien alasta
 - muun hampun kuin Euroopan unionin kokonaan rahoittamaan perustulotukeen oikeuttavan hampun alasta (lajike)
 - Suojavyöhykenurmet
 - Ekojärjestelmän luonnonhoitonurmista ja monimuotoisuuskasveista
 - Kasvimaasta

Yhteensovitus – luomu ja ympäristökorvaus

- Luomutila voi valita puutarhakasvien vaihtoehtoisen kasvinsuojelumenetelmän toimenpiteestä vain menetelmän:
 - Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisille kasveille.
- Avomaavihannesten tuotannossa olevalle alalle ei voida maksaa ympäristökorvausta maanparannus- ja saneerauskasvin lohkokohtaisesta toimenpiteestä.
- Jos luomutila valitsee Kiertotalouden edistämistä koskevan lohko-toimenpiteen, se voi käyttää vain luomussa sallittuja lannoitteita.

Yhteensovitus – Ekojärjestelmä

- Ekojärjestelmä
 - Luomutila ei voi valita viherlannoitusnurmi –toimenpidettä
- Ekojärjestelmän luonnonhoitonurmet ja monimuotoisuuspellot
 - Näille ei makseta luomukorvausta!
- Ekojärjestelmän kasveja voi ilmoittaa vain ekojärjestelmätuen hakija
 - Jos ei hae ekojärjestelmätukea, ilmoita lohkolle kasviksi: viherkesanto (nurmi ja niitty) tai viherkesanto (riista, maisema ja pölyttävä)

Yhteensovitus - EHK

- Eläinten hyvinvointikorvaus:
 - Luomukotieläinsitoumustila ei voi valita toimenpiteitä:
 - nuorkarjan laidunnus
 - emo- ja lypsylehmien laidunnus
 - nautojen ulkoilu
 - lampaiden ja vuohien laidunnus.

Sitoumusalan muuttaminen/ lisääminen

- Hakija voi lisätä vuosittain sitoumukselle korvauskelpoista peltoalaa, jos se on mahdollista valtion talousarvion määrärahatilanteen perusteella.
- Lisäalan perusteella ei jatkossa tehdä enää uusia sitoumuksia
- Sitoumukselle voidaan liittää määrärahoista riippumatta uusia lohkoja, jotka ovat olleet toisen luomusitoumuksen tehneen viljelijän luomusitoumuksella edellisenä vuonna.

Sitoumusalan poistaminen / luopuminen

- Luomusitoumuksesta voi poistua korvauskelpoista alaa, jos alan hallinta siirretään toiselle ja jos luomusitoumukseen sisältyvä ala ei poistamisen jälkeen laske alle vähimmäisalan
- Sitoumus raukeaa ilman takaisinperintää
 - korvauskelpoinen ala tai eläinmäärä vähenee alle vähimmäismäärän koko tilan hallinnan siirron yhteydessä
- Jos korvauskelpoinen ala vähenee alle vähimmäisalan muusta syystä, sitoumus lakkaa ja maksetut korvauksen peritään takaisin
- Hakija voi luopua sitoumuksesta kesken sitoumuskauden ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisten olosuhteiden tilanteissa.

Luomusitoumuksen ja korvauksen haku

- Luomusitoumusta ja korvausta haetaan Vipu-palvelussa
- Haku on peltotukien haun yhteydessä
- Haku päättyy 15.6.
- Hakemuksen liitteet ohjataan liittämään hakemuksessa sähköisesti
- Viljelijät, jotka ovat ilmoittaneet pitävänsä sitoumuksensa voimassa, päivittävät sitoumuksensa tiedot vastaamaan nykyisiä sitoumusehtoja
 - Näihin sitoumuksiin voi lisätä uusia korvauskelpoisia lohkoja tai muuttaa sitoumustyyppiä ja sen myötä sitoumuksen lisätietoja

Valvontajärjestelmään liittyminen

- Uuden toimijan tulee ilmoittautua valvontajärjestelmään 30.04.2023 mennessä
 - Ilmoittautuminen valvontaan – luomuvalvontalomake 1 + liitelomake riippuen tuotantosuunnasta
 - Lisäksi tarvittavat liitteet tuotantosuunnan mukaan (lohkolistaus, luomusuunnitelma, eläintenhoitosuunnitelma ym.)
 - Palautus ELY-keskukseen – posti/sähköposti – *huom. allekirjoitukset*
 - Ajoissa yhteyttä, tulee kaikki kerralla kuntoon!
 - Alkutarkastus – luomuehtojen täytyminen - käytännössä touko-,kesäkuu
 - Valvontaan hyväksyminen – ennen tukihaun päättymistä
 - Toiminta tuotantoehtojen mukaista ilmoittautumispäivästä lähtien – siirtymä alkaa

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos!

Luomuun liittyvät sähköpostit ensisijaisesti luomu.keski-suomi@ely-keskus.fi

Luomuvalvonta sekä luomusitoumukset Keski-Suomen ELY-keskus 2023

Kari Alatalo 0295 024 148 kari.alatalo@ely-keskus.fi – Aki Yli-Mannila 0295 024 281 aki.yli-mannila@ely-keskus.fi